

Nr 852

Av herr **Löfgren**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 134, rörande Sveriges anslutning till vissa internationella överenskommelser på upphovsrättens område.

I proposition nr 134/1960 föreslår Kungl. Maj:t riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att dels tillträda den reviderade Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk av den 26 juni 1948, dels ock ratificera vissa andra internationella överenskommelser.

Bernkonventionen avser skydd för upphovsmännens rättigheter med avseende på deras litterära och konstnärliga verk. Till sådana verk räknas enligt konventionens artikel 2 bl. a. verk av nyttokonst. Enligt samma artikel mom. 5 är det "förbehållet unionsländernas lagstiftning att bestämma i vilken omfattning deras lagar skall tillämpas på verk av nyttokonst samt industriella mönster och modeller, så ock under vilka villkor dylika verk, mönster och modeller skall skyddas". Ordalagen i konventions-texten ger alltså otvetydigt vid handen, att unionsländerna äger full frihet att bestämma i vilken omfattning upphovsskyddet skall gälla för verk av nyttokonst.

På vissa håll har emellertid konventionen ansetts reellt ha en annan innebörd än vad ordalagen ger vid handen. Sålunda uttalar auktorrättskommittén i sitt betänkande Upphovsmannarätt (SOU 1956: 25 s. 80) att en sådan inskränkning av skyddet, som f. n. gäller i Sverige för beklädnadsartiklar och vissa vävnader, skulle strida mot grundtanken i Bernkonventionen; det vore dessutom tvivelaktigt, huruvida ett dylikt undantag kunde anses ens formellt överensstämmande med konventionen. I propositionen nr 17/1960 med förslag till lag bl. a. om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk — vilket förslag baserar sig på auktorrättskommitténs betänkande — framhåller departementschefen att han ej velat acceptera något undantag för beklädnadsartiklar och vävnader bl. a. av det skälet, att "skydd på området numera kräves av Bernkonventionen".

I diskussionen i denna fråga har från annat håll den meningen förts fram att innebörden av konventionen skulle vara att unionsländerna förpliktigades åvägabringa ett generellt skydd för nyttokonst men att detta skydd kunde regleras antingen genom lagstiftning om upphovsrätt eller genom lagstiftning om mönster och modeller.

Propositionen nr 17/1960 med förslag till lag om upphovsrätt har ännu inte behandlats av riksdagen. Mönsterskyddet åter är f. n. föremål för statlig utredning, och det torde dröja i varje fall några år innan dess arbete

kan resultera i ny mönsterskyddslagstiftning. Mot bakgrunden härav och av den tolkning av Bernkonventionen åt vilken auktoritetskommittén och departementschefen givit uttryck är det uppenbarligen i hög grad olämpligt att utan särskild utredning för klarhets vinnande nu besluta om svensk anslutning till Bernkonventionen i dess aktuella text. Ett sådant ställningstagande skulle nämligen på ett olyckligt sätt föregripa prövningen av propositionen nr 17/1960 med förslag till upphovsrätt och eventuellt även av ett framtida förslag om ny mönsterskyddslagstiftning.

Med anledning av vad här ovan anförts anser jag det angeläget att första lagutskottet — till vilket berörda propositioner hänförts för behandling — utreder de förhållanden som anförts. Om denna utredning visar att hinder för sådana undantag, som föreslagits i motionerna I: 507 och II: 626, skulle föreligga om propositionen 134/1960 godkännes, anser jag att propositionen 134/1960 ej skall av riksdagen godkännas. Frågan om det dubbla skyddet särskilt för alster av konstindustri och konsthantverk kan enligt min mening under inga förhållanden nu fastslås, om detta skulle omöjliggöra fria överväganden inom den arbetande utredningen på mönsterskyddets område.

Jag anhåller sålunda,

att — om den av mig föreslagna utredningen inom första lagutskottet skulle ge till resultat att ett godkännande av Kungl. Maj:ts förslag enligt proposition nr 134/1960 skulle utgöra hinder för svensk handlingsfrihet beträffande de undantag, som framförts i motionerna I: 507 och II: 626, och för ett senare ställningstagande i fråga om det dubbla skyddet för alster av konstindustri och konsthantverk efter de förslag, som kan framkomma genom den arbetande utredningen inom mönsterskyddets område — riksdagen nu måtte avslå förslaget från Kungl. Maj:t enligt propositionen nr 134/1960.

Stockholm den 17 oktober 1960

Sigfrid Löfgren
